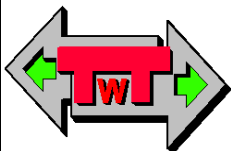
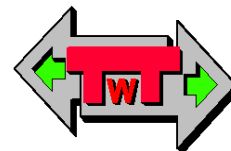

ZESPÓŁ LABORATORIÓW TELEMATYKI TRANSPORTU

ZAKŁAD TELEKOMUNIKACJI W TRANSPORCIE

WYDZIAŁ TRANSPORTU
POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

LABORATORIUM
SYSTEMÓW TELETRANSMISYJNYCH

INSTRUKCJA DO ĆWICZENIA NR 2

Programowa ocena jakości
sieci teleinformatycznej

© TwT WT PW, DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

Warszawa 2016

1. Cel i zakres ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest prezentacja możliwości programowej oceny jakości sieci teleinformatycznej, dokonywanej na podstawie pomiarów i analizy podstawowych parametrów sieci.

Zakres ćwiczenia obejmuje obserwację, ocenę oraz rejestrację podstawowych dla procesu przepływu danych w sieci teleinformatycznej parametrów, a w szczególności:

- monitoring urządzeń sieciowych,
- pomiar i historia czasów odpowiedzi,
- identyfikacja i rejestracja liczby utraconych pakietów,
- monitorowanie dostępności komputerów,
- pomiar i rejestracja PING,
- wykonanie i wizualizacja szybkiego *traceroute*,
- skanowanie portów i sieci.

2. Wykaz wykorzystanych przyrządów i oprogramowania

- komputer PC z systemem *Windows XP/Vista/7* z podłączeniem do sieci oraz dostępem do *Internetu*,
- program *Axence NetTools*.

3. Program *Axence NetTools*

Axence NetTools to pełna wersja aplikacji przeznaczonej do administrowania sieciami, niedawno uczyniona całkowicie bezpłatną. W skład programu wchodzi 10 narzędzi pozwalającymi m. in. na skanowanie sieci w poszukiwaniu wszystkich komputerów na niej działających, wy listowanie wszystkich przychodzących i wychodzących połączeń z komputera, skanowanie portów i serwerów (HTTP, POP3, MS SQL, Oracle i 50 innych) oraz narzędzie TCP/IP *workshop*, które pozwala uzyskać niskopoziomowe połączenie TCP i UDP w celu testowania i wykrywania problemów z serwisami sieciowymi. Oprócz powyższych, aplikacja zawiera także inne popularne narzędzia, takie jak: graficzny Ping, Trace, Lookup, Local info czy Bindwidth. Dodatkowo *NetTools* umożliwia użytkownikom korzystanie z funkcji: *NetWatch* do monitorowania dostępności wielu urządzeń w sieci, *WinTools* do wyświetlania informacji na temat systemu *Windows* i przeglądarki *SNMP*.

Wymagania systemowe dla Axence NetTools:

- OS: Win2000/XP/2003/Vista/7.

4. Poszczególne składniki i funkcje programu Axence NetTools**NetWatch**

Pozwala monitorować dostępność wielu urządzeń w sieci oraz ich czas odpowiedzi. Możesz także ustawić kilka warunków przy których NetTools powiadomi Cię poprzez email, wiadomość lub dźwięk w razie wystąpienia problemów (np. brak odpowiedzi od urządzenia czy wolne łącze). NetWatch prezentuje przejrzyste wykresy z aktualnymi i historycznymi danymi czasu odpowiedzi oraz procentem utraconych pakietów. Podobnie jak we wszystkich częściach programu, możesz eksportować te informacje do plików txt, Excel i html.

WinTools

Podaje wyczerpujące informacje o komputerach Windows: uruchomione procesy, serwisy, event log, informacje o dyskach, pamięci i procesorze. Pozwala edytować registry i tworzyć własne zapytania.

NetStat

Listuje wszystkie przychodzące i wychodzące połączenia z twojego komputera oraz wszystkie otwarte porty. Dodatkowo mapuje otwarte porty i połączenia na aplikacje, które ich używają.

Local info

Przedstawia kilka tabel z ważnymi informacjami o lokalnej konfiguracji: statystyki dla TCP/UDP i ICMP, tabela adresów IP, tabela ARP i routingu, informacje o kartach sieciowych.

Skaner sieci

Czy chciałbyś wykryć wszystkie komputery w sieci (również zdalnej)? Nie ma problemu. Wpisz adres IP z tej sieci a błyskawicznie otrzymasz listę wszystkich komputerów oraz serwisów na nich działających. Narzędzie to pozwala też wykrywać niektóre trojany oraz spyware.

Skaner portów i serwisów

Pozwala sprawdzić wszystkie otwarte porty oraz działające serwisy (HTTP, POP3, MS SQL, Oracle i 50 innych). Nie tylko sprawdza czy port jest otwarty, ale wysyła zapytanie i sprawdza, czy odpowiedź spełnia określone kryteria. Skaner może także wykryć niektóre trojany i spyware.

TCP/IP workshop

Pozwala uzyskać niskopoziomowe połączenie TCP i UDP w celu testowania i wykrywania problemów z serwisami sieciowymi. Za pomocą tego narzędzia można wysyłać dane do dowolnego portu na zdalnym komputerze oraz nasłuchiwać na porcie lokalnym aby zobaczyć wszystkie nadsyłane dane.

Przeglądarka SNMP

Pełna przeglądarka SNMP, tak łatwa, że możesz jej używać jeśli nawet nie wiesz nic o SNMP.

Inne narzędzia

Szybki traceroute pokazuje każdy komputer na liście, czas odpowiedzi i utracone pakiety (pełny traceroute wykonywany jest w ciągu 1 sekundy). Lookup - podobnie jak nslookup pokazuje wszystkie rekordy DNS i WHOIS. Narzędzie Bandwidth pozwala sprawdzić przepustowość sieci. NetCheck - sprawdza jakość sprzętu sieciowego w sieci LAN.

Rys. 3.1 Program Axence NetTools – zrzut ekranu

5. Uwagi praktyczne

Dla zwiększenia przejrzystości instrukcji przyjęto wykorzystanie prostych skrótów graficznych:

- zapisz zrzut ekranu na dysku,

- pytanie, na które odpowiedź musi znaleźć się w sprawozdaniu,

Pod żadnym pozorem nie należy „upraszczać” ćwiczenia i próbować wykonywać operacji jednocześnie z kilku punktów instrukcji. Jest to najszybsza droga do pomyłki w realizacji ćwiczenia, co skutkuje odrzuceniem sprawozdania.

6. Przebieg ćwiczenia

6.1 Zapoznaj się z obsługą programów wykorzystywanych podczas ćwiczenia. Pamiętaj, że program *Axence NetTools* w systemie *Windows7* lepiej uruchomić jako *Administrator* – prawy klawisz myszy.

Moduł *NetWatch*

6.2 Dodaj do listy obserwowanych komputerów/serwerów: jeden z komputerów sieci TwT, serwer TwT, serwer WT PW (www.it.pw.edu.pl) oraz dwa z wielu popularnych portali (www.wp.pl, www.interia.pl, www.onet.pl, www.gazeta.pl, itp.). Dodanie adresu jest możliwe poprzez wpisanie go w polu tekstowym *Adres* lub wybraniu go z rozwijanej listy i naciśnięcie przycisku *Dodaj*. Upewnij się, że program pobiera dane ze wszystkich adresów.

Moduł *PING*

6.3 Dla adresów (komputerów) wybranych w p. 6.2 dokonaj kolejno pomiarów czasów odpowiedzi dla wysłanych 100 pakietów. Wprowadzenie adresu jest możliwe poprzez wpisanie go w polu tekstowym *Adres* lub wybraniu go z rozwijanej listy i naciśnięcie przycisku *Ping*. Zatrzymaj pomiar po osiągnięciu zadanej liczby pakietów poprzez naciśnięcie *Stop*. Dla każdego z adresów zapisz otrzymane wyniki i wykresy (prawy klawisz myszy i *Eksportuj*). Ile wysłano pakietów? Ile otrzymano i ile pakietów stracono? Jakie są czasy odpowiedzi: minimalny, maksymalny i średni? Który z komputerów oferuje najmniejsze, a który największe czasy? Który z komputerów najczęściej traci pakiety? Co odpowiada za uzyskane wyniki? Jakie są między nimi zależności?

Moduł NetCheck

6.4 Dla adresów (komputerów) wybranych w p. 6.2 dokonaj kolejno pomiarów przepustowości i czasów transmisji różnej wielkości pakietów dla wysyłanych 100 pakietów. Czekaj na zakończenie pomiaru. Wprowadzenie adresu jest możliwe poprzez wpisanie go w polu tekstowym *Adres* lub wybraniu go z rozwijanej listy i naciśnięcie przycisku *NetCheck*. Zatrzymaj pomiar po osiągnięciu zadanej liczby pakietów poprzez naciśnięcie *Stop*. Dla każdego z adresów zapisz otrzymane wyniki. 🖨️ Ile wysłano pakietów? 🤔 Ile otrzymano i ile pakietów stracono? 🤔 Jakie są czasy transmisji: minimalny, maksymalny i średni? 🤔 Jaka jest przepustowość łącza? 🤔 Który z komputerów oferuje najmniejsze, a który największe czasy? 🤔 Który z komputerów najczęściej traci pakiety? 🤔 Co odpowiada za uzyskane wyniki? 🤔 Jakie są między nimi zależności? 🤔 Jaki jest związek i jakie zależności między tymi pomiarami, a pomiarami w poprzednim punkcie? 🤔

Moduł Przepustowość

6.5 Dla adresów (komputerów) wybranych w p. 6.2 dokonaj pomiaru i graficznej reprezentacji przepustowości transmisji 100 pakietów (zatrzymaj pomiar po osiągnięciu tej liczby) dla pakietów o stałej wielkości 1000 Bajtów. Czekaj na zakończenie pomiaru. Wprowadzenie adresu jest możliwe poprzez wpisanie go w polu tekstowym *Adres* lub wybraniu go z rozwijanej listy i naciśnięcie przycisku *Przepustowość*. Zatrzymaj pomiar po osiągnięciu zadanej liczby pakietów poprzez naciśnięcie *Stop*. Dla każdego z adresów zapisz otrzymane wyniki i wykresy (prawy klawisz myszy i Eksportuj). 🖨️ Ile wysłano pakietów? 🤔 Ile otrzymano i ile pakietów stracono? 🤔 Jaka jest przepustowość łącza? 🤔 Który z komputerów oferuje najmniejsze, a który największe czasy? 🤔 Który z komputerów najczęściej traci pakiety? 🤔 Co odpowiada za uzyskane wyniki? 🤔 Jakie są między nimi zależności? 🤔 Jaki jest związek i jakie zależności między tymi pomiarami, a pomiarami w poprzednim punkcie? 🤔

Moduł Skanuj sieć

6.6 Ponownie dla adresów (komputerów) wybranych w p. 6.2 dokonaj skanowania sieci. Pamiętaj, by w *Opcjach* (lewa strona okna programu) wybrać *Serwisy*. Czekaj na zakończenie skanowania, szczególnie na wypełnienie kolumny *Serwisy*. Wprowadzenie adresu jest możliwe poprzez wpisanie go w polu tekstowym *Adres* lub wybraniu go z rozwijanej listy i naciśnięcie przycisku *Skanuj*. Nie ma potrzeby zatrzymywania skanowania, zakończy się ono automatycznie. W przypadku adresów portali skanowanie może zająć zbyt dużo czasu. Można je zatrzymać poprzez naciśnięcie *Stop*.

Poczekaj jednak na wypełnienie danymi o *Serwisach* minimum 10 adresów *IP* – kolor zielony pola. Dla każdego z adresów zapisz otrzymane wyniki i wykresy (prawy klawisz myszy i Eksportuj) w odpowiednim dla sprawozdania formacie. 📄 Zwróć szczególną uwagę na dane dla adresu WT PW. Jakie są zakresy *IP* dla poszczególnych adresów (serwerów)? 🤔 Co można powiedzieć na podstawie danych w kolumnie *Urządzenie*? 🤔 Który z adresów oferuje ich najwięcej? 🤔 O czym to świadczy? 🤔 Czy możliwy jest odczyt *MAC*? 🤔 Jakie serwisy oferują poszczególne adresy? 🤔 Co oznaczają różnice? 🤔

- 6.7 Zmień ustawienia *Opcji na Porty (well known)* i powtórz skanowanie jedynie dla adresu (serwera) WT PW – wybierz z listy i naciśnij *Skanuj*. Nie ma potrzeby zatrzymywania skanowania, zakończy się ono automatycznie. Poczekaj jednak na wypełnienie danymi kolumny *Porty*. Zapisz otrzymane wyniki i wykresy (prawy klawisz myszy i Eksportuj) w odpowiednim dla sprawozdania formacie. 📄 Jakie urządzenia obsługuje serwer WT PW? 🤔 Czy potrafisz wskazać te, które są przypisane do poszczególnych zakładów WT PW? 🤔 Jakie są ich adresy *IP* i nazwy? 🤔 Jakie porty one obsługują? 🤔 Z czego wynikają różnice? 🤔 Jaka jest nazwa urządzenia zakładu TwT? 🤔 Skopiuj ją (prawy klawisz myszy) i otwórz ten adres w przeglądarce internetowej. Co się wyświetla, jaka strona, jakie dane? 🤔

Moduł *NetWatch* - ponownie

- 6.8 Klikając na poszczególne wiersze (adresy) wstrzymaj skanowanie – prawy klawisz myszy. Przechodząc pomiędzy wierszami (adresami) wyświetlaj wykresy czasów odpowiedzi i utraconych pakietów dla poszczególnych adresów. Przeskaluj każdy wykres dla 5min i 1h. Zapisz każdy wykres (prawy klawisz myszy i *Eksportuj*) na dysku celem wykorzystania w sprawozdaniu. 📄 Zbierz w tabeli zarejestrowane dane – może być zrzut fragmentu ekranu lub eksport do dowolnego formatu (prawy klawisz myszy). Który adres (serwer) ma najniższe czasy odpowiedzi? 🤔 Który najwyższe? 🤔 Który utracił najmniej, a który najwięcej pakietów? 🤔 O czym to świadczy? 🤔 Co może być tego przyczyną? 🤔 Czy te dane pokrywają się z danymi uzyskanymi wcześniej? 🤔 Co przedstawiają wykresy? 🤔 Co na ich podstawie można powiedzieć? 🤔 Czy jest jakiś związek między chwilą utraty pakietu a czasem odpowiedzi? 🤔

7. Wykonanie sprawozdania

Nie należy umieszczać w sprawozdaniu podstaw teoretycznych, opisów stanowiska laboratoryjnego, ani wykorzystanego oprogramowania.

Sprawozdanie musi zawierać wszystkie wymagane zrzuty ekranów. W sprawozdaniu muszą się znaleźć odpowiedzi na wszystkie postawione w instrukcji pytania, ponumerowane wg punktów, w których zostały postawione. Zarówno opisy, jak i odpowiedzi, mają być zwięzłe, ale przedstawione pełnymi zdaniami.

Wnioski powinny zawierać podsumowanie przeprowadzonych pomiarów i obliczeń. Szczególny nacisk należy położyć na zaprezentowanie różnic i podobieństw pomiędzy poszczególnymi punktami ćwiczenia. Sednem ćwiczenia jest znalezienie związku między uzyskiwanymi wynikami a składnikami i elementami sieci teleinformatycznej.

8. Literatura

- Kula S.: Systemy teletransmisyjne, WKŁ, Warszawa 2004,
- Morris M.: Teleinformatyka, WKŁ, Warszawa 2002,
- Vademecum Teleinformatyka I, II, III, IDG, Warszawa 1999, 2000, 2002,
- Wesołowski K.: Podstawy cyfrowych systemów telekomunikacyjnych, Warszawa 2003,
- Siyan K. S., Parker T.: TCP/IP Księga eksperta, Wydanie II, Helion, Warszawa 2002.